

Historiska institutionen

Antagningsordning för utbildning på forskarnivå i historia vid Stockholms och Uppsala universitet

För mer detaljerade råd och anvisningar kontakta respektive studierektor för forskarutbildningen.

Behörighet

Behörighet och särskild behörighet regleras av respektive institutions Allmänna studieplan för utbildning på forskarnivå: Uppsala universitet, HISTFILFAK 2024/82 & Stockholms universitet, Humanistiska fakultetsnämnden 2025-02-04 dnr SU FV-0282-25.

Ansökan

Till ansökan, som görs via respektive universitets rekryteringssystem, skall bifogas:

1. Sammanfattande meritförteckning (CV).
2. Examensbevis, LADOK-utdrag eller liknande som dokumenterar behörighet samt de akademiska meriter den sökande vill åberopa.
3. Examensarbete på avancerad nivå, eller D-uppsats
4. Examensarbete på kandidatnivå, eller C-uppsats
5. En forskningsplan om ca 6 sidor.
6. En redovisning av hur lång faktisk studietid som har gått åt för uppsatserna/examensarbetena enligt punkt 3 och 4.
7. I de fall där det inte av ansökningshandlingarna tydligt framgår att den sökande uppfyller språkkunskapskraven som anges i Antagningsordningen ska dessa särskilt styrkas (i svenska, alternativt danska eller norska, samt i engelska).

Utlysning

Utllysning av platser inom utbildning på forskarnivå sker genom annonsering på institutionernas hemsidor och genom kungörelser på universitetens hemsidor (www.uu.se; www.su.se). Utllysning sker 15 februari, och ansökan ska vara registrator till handa senast 15 mars. Beslut fattas normalt sett i juni, så att den sökande kan påbörja sin utbildning vid terminsstarten påföljande höst. Startdatum kan diskuteras (med institutionens prefekt). Utllysning av platser inom utbildning på forskarnivå med annan finansieringskälla än fakultetsmedel kan förekomma vid andra tider på året. Samma procedur för antagning, urval och beslut tillämpas för sådana platser.

Finansiering

Till utbildning på forskarnivå kan endast de personer antas, vilkas utbildning är finansierad och vilka kan beredas handledning och i övrigt godtagbara studievillkor i enlighet med högskoleförordningen.

Institutionerna (i Stockholm: institutionsstyrelsen; i Uppsala: prefekten) beslutar i januari om hur många studiestöd som kommer att utlysas för närmast kommande antagning till utbildning på forskarnivå. Dessa studiestöd söks i samma ansökan som den, som avser tillträde till utbildning på forskarnivå.

Person med annan finansiering får antas endast om denne/denna efter ett utlysningförfarande och i konkurrens bedöms vara meriterad, och om han/hon kan påvisa en garanterad studiefinansiering som inte får understiga aktuell lön för antagna doktorander. Utllysning, bedömning och urval ska samordnas med ordinarie utlysningar, om inte särskilda skäl föreligger. Beslut om huruvida personen i fråga är meriterad fattas av institutionsstyrelserna på vanligt sätt (se nedan). Beslut om huruvida annan finansiering ska accepteras fattas av Humanistiska fakulteten. Antagning förutsätter en finansieringsplan för de fyra år (netto) som utbildningen omfattar.

Antagning och urval

Antagning till utbildning på forskarnivå, och därmed sammanhängande fördelning av studiestöd, sker i öppenhet och i konkurrens. Beslut om antagning fattas i enlighet med respektive lärosätes regelverk. (HISTFILFAK 2024/53 & Humanistiska fakultetsnämnden 2019-04-11 dnr SU FV-1.1.2-1266-19). Urval bland sökande som uppfyller behörighetskraven görs med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig utbildning på forskarnivå. Förmågan att tillgodogöra sig utbildningen bedöms med hjälp av den sökandes vetenskapliga arbeten, främst på avancerad nivå, och forskningsplanen. Nedan specificeras de punkter som tillmäts betydelse vid bedömningen.

1. Utbildning i allmänhet

Bedömning av såväl djup som bredd i tidigare utbildning.

2. Vetenskaplig produktion

På basis av examensarbeten från avancerad nivå samt, i förekommande fall annan skriftlig vetenskaplig produktion bedöms den sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen enligt följande bedömningskriterier:

- Förmåga att genomföra en resultatgivande och systematisk empirisk undersökning.
- Kritisk förmåga.
- Analytisk förmåga.
- Kreativitet.
- Självständighet.

Vid bedömningen skall också tidsaspekten beaktas, d.v.s. i vilken utsträckning den sökande har visat förmåga att utföra sina tidigare vetenskapliga uppgifter inom givna tidsramar. Dessutom görs, utifrån en jämförelse av de vetenskapliga alstren, en bedömning av den sökandes vetenskapliga utveckling.

3. Forskningsplan

I samband med ansökan skall sökanden kort (ca 6 sidor) redogöra för sitt tänkta forskningsområde. Redogörelsen skall innehålla problemformulering/ar och en skiss över hur forskningsarbetet ska genomföras. Planen bedöms med avseende på

- Vetenskaplig relevans.
- Originalitet.
- Genomförbarhet inom given tidsram (d.v.s. under en period motsvarande fyra års utbildning på heltid).

Planen skall vara egenhändigt författad av den sökande.

4. Samarbetsförmåga

Den sökandes förmåga till samarbete bedöms utifrån referenser, intyg och/eller intervjuer.

5. Sammanvägning

Vid en sammanvägning av de olika kriterierna för urval läggs den avgörande vikten vid kvaliteten på den uppvisade vetenskapliga produktionen

Hur ansökan bereds och hur beslut fattas

I ett första steg läses alla ansökningar av två sakkunniga (studierektorerna från de historiska institutionerna i Stockholm och Uppsala). De gör ett första urval bland de sökande om ca 1/4 av de behöriga sökande. Endast kandidater som bedöms som mycket starka och vars arbeten behöver läsas noggrant kan ingå i detta urval. Efter det första urvalet av de främsta sökande, vidtar, i ett andra steg, en ny bedömningsomgång, nu inom ramen för den för institutionerna gemensamma antagningsnämnden. Denna består av sex personer (två lärarrepresentanter vardera från Uppsala och Stockholm, en extern sakkunnig samt en doktorandrepresentant). I det fall externt finansierade projekt utlyser doktorandtjänster i samband med ordinarie utlysning kan projektledaren med fördel vara institutionens representant för hela antagningen.

Ordförandeskapet i nämnden innehas omväxlande av en Uppsala-lärare och en Stockholms-lärare, i normalfallet studierektor för utbildning på forskarnivå. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Varje ansökan inom urvalet bedöms av minst två sakkunniga. Varje bedömare i gruppen rangordnar de ansökningar hon/han läst. De individuella rangordningarna jämförs och jämkas ihop till en gemensam, men fortfarande preliminär, rangordning. Alla ledamöter av antagningsnämnden har tillgång till alla ansökningar och kan ställa frågor även kring kandidater som inte ingår i urvalet. Utöver den sökandes huvudspecimen (magister-/masteruppsatsen) läggs nu även vikt vid de sökandes forskningsplaner och deras övriga vetenskapliga produktion.

Forskningsplanen bör omfatta ca sex sidor och kännetecknas av en intresseväckande och vetenskapligt välmotiverad fråga, samt av en konkret och realistisk plan för hur frågan ska kunna besvaras. Det är därför viktigt att redogöra för forskningsläge, källmaterial och tidsplan.

Antagningsnämnden fäster även avseende vid den språkliga kvaliteten i den sökandes skrifter. För att kunna genomföra utbildningen på ett bra sätt är det av yttersta vikt att den sökande kan skriva klart och korrekt.

I ett tredje steg läser alla i antagningsnämnden de topprankade 6–8 kandidaternas ansökningshandlingar. Om någon nu menar sig ha läst en uppsats i det förra urvalet som var tydligt bättre än någon av de återstående tas den upp till diskussion där de som läst uppsatsen får klargöra styrkor och svagheter i relation till dem som ingår i tätgruppen. Tre personer intervjuar de topprankade. I förekommande fall bör projektledare för externt finansierade projekt vara en av dem. Syftet med intervjun är att få möjlighet att ställa frågor som föranletts av läsningen av den sökandes skrifter, samt att förvissa sig om att den sökande själv författat inlämnade skrifter. Intervjun har också till syfte att utröna om den sökande äger nödvändiga språkkunskaper för att genomföra utbildning på forskarnivå.

På basis av uppsatsernas och forskningsplanernas kvalitet, och med intervjuerna som tilläggsmaterial, fattar antagningsnämnden beslut om en rangordning av de topprankade kandidaterna. Rangordningen, utgör beslutsunderlag för beslut som fattas i enlighet med respektive lärosätes regelverk (HISTFILFAK 2024/53 & Humanistiska fakultetsnämnden 2019-04-11 dnr SU FV-1.1.2-1266-19). När detta beslut fattas beaktas jämställdhetsaspekten.

Samtliga rangordnade sökande har rätt att ta del av prefektens/institutionsstyrelsernas beslut.

Fördelning av doktorander mellan institutionerna

Studierektorerna fördelar sedan de rankade sökande på ett sådant vis att de allra högst rankade kan antas. För de högst rankade ges möjligheten att välja den institution som han/hon föredrar, under förutsättning att det finns ledig plats vid denna institution.

Kandidater som rankats, och därmed bedömts ha förmågan att tillgodogöra sig utbildning på forskarnivå, men som inte har kunnat beredas utbildningsplats, kan antas till forskarutbildningen max 2 år efter rankningen i de fall att finansiering godkänd av respektive fakultets regelverk ordnas.

Handledning och handledarresurser

Varje doktorand har rätt till två handledare, en huvudhandledare och en (biträdande) handledare.¹ En av handledarna måste vara (minst) docent och en av handledarna måste vara anställd vid doktorandens heminstitution. Minst en av de två handledarna ska (i enlighet med Högskoleförordningen) ha genomgått forskarhandledarutbildning.

Huvudhandledaren ska i normala fall vara anställd vid doktorandens heminstitution och ha ansvaret för doktorandens anknytning till institutionen och dess verksamhet. (Den biträdande) handledaren bör väljas efter sin kompetens i förhållande till inriktningen på doktorandens avhandlingsarbete. Normalt sett bör även (den biträdande) handledaren tas från institutionernas handledargrupp, men i särskilda fall kan externa handledare anlitas.

De institutionsinterna handledarna kan om så är lämpligt väljas från båda partnerinstitutionerna, så att en huvudhandledare från den ena institutionen kompletteras med (en biträdande) handledare från partnerinstitutionen.

¹ Det som vid Stockholms universitet kallas handledare är synonymt med det som vid Uppsala universitet kallas biträdande handledare.

I avhandlingsarbetets slutskede ska en tredje-läsare ges tillfälle att granska slutmanuskriptet.

Doktoranden har rätt till handledarstöd under hela sin doktorandtid (fyra års nettotid), men kan om den reglerade studietiden överskrids få denna resurs, liksom andra institutionsresurser, indragen.

Licentiander

Den, som söker licentiatutbildning, bedöms på dokumenterade meriter om möjligt i konkurrens med dem, som söker doktorsutbildning. Om han/hon efter licentiat-examen vill fortsätta med doktorsstudier, måste han/hon ansöka på nytt och därmed ånyo meritvärderas. Antagning av licentiat måste vid Stockholms universitet beslutas av fakultetsnämnd och får inte delegeras till institution.

Bestämmelser av relevans för detta dokument

- Höskoleförordningen, kap. 7 34-42 §§. (tillträde till utbildningen) .

Särskilda bestämmelser Uppsala universitet

- Antagningsordning och föreskrifter för betyg inom utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet, UFV 2022/729.
- Riktlinjer för utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet, UFV 2022/728.
- Riktlinjer för utbildning på forskarnivå inom historisk-filosofiska fakulteten (HISTFILFAK 2023/8).
- Rutiner för beredning av beslut om antagning av forskarstuderande vid historisk-filosofiska fakulteten (HISTFILFAK 2024/53).

Särskilda bestämmelser Stockholms universitet

- Antagningsordning för utbildning på forskarnivå vid Stockholms universitet 2021-01-01 (dnr SU FV-1.1.2-4212-20).
 - Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i historia vid Stockholms universitet (fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2025-02-04 SU FV-0282-25.)
 - Principer för tillgodoräknande vid antagning fastställda vid institutionsstyrelsemöte, historiska institutionens, Stockholms universitet 11 september 2007.
 - Regler för utbildning och examination på forskarnivå vid Humanistiska fakulteten (Humanistiska fakultetsnämnden 2019-04-11 dnr SU FV-1.1.2-1266-19).
-